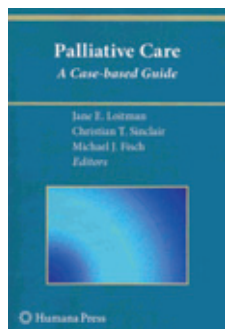


Veileder i palliasjon

Jane E. Loitman, Christian T. Sinclair,
Michael J. Fisch, red.

Palliative care

A case-based guide. 83 s, tab, ill. Heidelberg:
Springer, 2010. Pris USD 60
ISBN 978-1-60761-589-7



Når denne boken kom i posthyllen, var det ikke en tung pakke som forventet, men en forholdsvis lettvektig konvolutt. Første inntrykk var preget av skepsis til et formodentlig tørt og kortfattet kompendium for medisinstudenter, men dette endret seg raskt. Forfatterne, alle fra renommerte amerikanske institusjoner som M.D. Anderson Cancer Center, ønsket å gi veiledning til klinikere som møter pasienter med behov for palliasjon i sin kliniske hverdag. For å oppnå dette valgte de en tilnærming basert på scenarier av pasienter med konkrete palliative problemstillinger.

Til sammen ti kapitler strekker seg fra mer generelle betraktninger omkring palliasjon over kommunikasjon til utfordringer knyttet til den døende pasienten. De øvrige kapitlene omhandler ernæring, psykiatriske tilstander, smertebehandling og tarmobstruksjon, men også sårbehandling samt terminal hjertesvikt og lungesykdom.

Hvert kapittel begynner med et kort avsnitt som avgrenser og tydeliggjør de vesentlige hovedmomentene, etterfulgt av en relevant kasuistikk. Deretter involveres leseren direkte med noen spørsmål. For å løse disse presenteres en rekke fakta og overveielser (key points). Et eksempel fra kapitlet om ernæring viser tydelig at fokuset er på den palliative pasienten som helhet: «Food and nutrition have social, spiritual, and cultural overlaying meanings beyond their importance to the biological integrity of human beings.» Så blir leseren tatt med i utviklingen av det kliniske scenarier som innledet kapitlet, og som anskueliggjør et mer eller mindre typisk forløp med konkrete utfordringer, der det gjerne ikke finnes noe fasitsvar. Drøftingene av ulike løsninger ivaretar hele spekteret av palliasjon – fysiske, psykiske, sosiale og åndelig-eksistensielle spørsmål.

Min skepsis til boken ble raskt snudd til en blanding av fornøyelse og begeistring, fordi det var lett å kjenne seg igjen i scenarier, som illustrerer hyppige og typiske utfordringer og dilemmaer for både behandlere, pasienter og pårørende: å erkjenne det individuelle behandlingsmål og å finne den beste løsningen for den pasienten det gjelder. Den kasuistikkbaserte tilnærmingen virker her vellykket, nettopp fordi det er viktig å kjenne

til og anvende palliasjonens filosofi i det enkelte tilfellet, der det finnes ofte ingen eller få kunnskapsbaserte retningslinjer. Hvert kapittel avslutter med litteraturhenvisninger for den som vil fordype seg mer.

Målgruppen er først og fremst de som ikke jobber med palliasjon til daglig, men som møter palliative pasienter mer uregelmessig og som ønsker å ruste seg opp for å løse de kliniske utfordringene de står ovenfor – fra de yngste til de mer erfarne klinikere. Med denne boken som bakgrunn vil man antakeligvis også få mer utbytte av å lese tekstbøker og publikasjoner om palliativ behandling. Den er litt for stor for en fast plass i frakkelommen og vil kanskje ikke tåle det heller over lengre tid, men den finner lett plass på enhver arbeidsplass sammen med andre oppslagsverk.

Hartwig Kørner

Gastrokirurgisk seksjon
Stavanger universitetssjukehus
og
Kompetansesenter for lindrende behandling
Haukeland universitetssykehus

Nyttig og kortfattet om akutt kirurgi

Adam Brooks, Bryan A. Cotton,
Nigel Tai et al, red.

Emergency surgery

228 s, tab, ill. Chichester: Wiley-Blackwell,
2010. Pris GBP 45
ISBN 978-1-4051-7025-3



Målgruppen er først og fremst leger i spesialisering innen generell kirurgi. Forfatteres intensjon er å gi en kortfattet omhandling av akutte kirurgiske sykdommer som ofte krever operasjon. Således

fungerer den som en slags «utvidet vakt-håndbok». Den dekker det meste som man blir møtt med på vakt, minus en og annen raritet.

Boken er delt inn i sju deler: preoperative forhold, inkludert preoperativ anestesi og analgesi, akutt abdomen, akutte vaskulære kirurgiske tilstander, kirurgiske bløtvevsinfeksjoner, akutturologi, traumer og postoperative tilstander. Undertegnede synes det er en styrke at den har med de anestesiologiske vurderingene omkring den kirurgiske pasienten – kunnskap som også kirurgen bør ha, men ikke nødvendigvis alltid har så mye av. Til sammen er det 30 kapitler, og hovedfokus er på akutt abdomen og traumer.

Kapitlene starter med en introduksjon om det aktuelle emnet, fortsetter med klinisk

presentasjon og til slutt diagnostikk og behandling. I tillegg suppleres det med tabeller og bilder. Disse er dog i svart-hvitt, noe som gjør den litt kjedelig. Kapitlene er kortfattede og dekker de sentrale temaene i de aktuelle problemstillingene. På slutten av nesten alle kapitler er det lagt inn referanser til fordypning om emnet. Både stoffet og språket er lett tilgjengelig, noe som gjør den attraktiv å lese fra til å til å. For dem som ikke har for mye lesetid, er denne således et godt hjelpemiddel for læring og tilnærming til ny kunnskap. At den er innbundet i papp, gjør ingenting, gitt den beskjedne størrelsen. Forfatterne er med ett unntak (Texas) fra Storbritannia, men innholdet er lett oversettelig til skandinaviske forhold.

Undertegnede likte boken og vil anbefale den til målgruppen. Den vil være et nyttig hjelpemiddel i utdanningen i generell kirurgi. Prisen er også overkommelig. For de som vil fordype seg litt mer, kan *Current surgical therapy* (1) anbefales.

Kenneth Thorsen

Kirurgisk avdeling
Stavanger universitetssjukehus

Litteratur

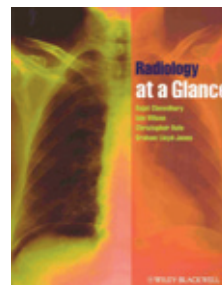
1. Cameron JL, Cameron AM. *Current surgical therapy*. 10. utg. Philadelphia, PA: Mosby, 2010.

Et konsentrert blikk på radiologi

Rajat Chowdhury, Iain Wilson,
Christopher Rofe et al.

Radiology at a glance

120 s, ill. Chichester: Wiley-Blackwell, 2010.
Pris GBP 22
ISBN 978-1-4051-9220-0



Denne slanke boken inngår i en serie «at a glance», som omhandler i alt 32 ulike medisinske emner. Målgruppen er medisinstudenter og ferske leger, men den kan også være nyttig for studenter innen radiografi,

sykepleie, fysioterapi og annet helsepersonell. Teksten er bygd opp omkring typiske funn ved ulike kliniske tilstander, etter en kort introduksjon til de ulike modalitetene, fysikk, bruk av kontrastmidler og strålehygiene. I hvert kapittel er det inkludert en seksjon om radiologisk anatomi innen den aktuelle modaliteten. Det er rikelig med gode illustrasjoner, og hvert tema eller kasuistikk er avsluttet på en dobbeltside. Alle hovedtemaene innen radiologi er dekket,